

**KONKURSY PRZEDMIOTOWE ORGANIZOWANE
PRZEZ KUJAWSKO-POMORSKIEGO KURATORA OŚWIATY
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów
w roku szkolnym 2014/2015**

**REGULAMIN SZCZEGÓŁOWY
WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO
Z PRZYRODY**

Na podstawie art. 31 ust 1 pkt. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), w związku z § 1-5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. Nr 13, poz. 125, z późn. zm.), § 20 ust. 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 893) oraz § 30 pkt. 1 Regulaminu Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 40/2013 Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy.

I. CELE KONKURSU:

1. Promowanie uczniów uzdolnionych w zakresie nauk przyrodniczych.
2. Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczniowskich.
3. Pobudzanie twórczego myślenia.
4. Rozwijanie umiejętności stosowania zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu.
5. Wdrażanie uczniów do samokształcenia.
6. Wyróżnienie osiągnięć uczniów oraz nauczycieli motywujących i przygotowujących uczniów do udziału w konkursie.
7. Motywowanie szkół do podejmowania różnorodnych działań w pracy z uczniem zdolnym.

II. ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI WYMAGANY NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH KONKURSU

Na wszystkich etapach uczeń powinien wykazać się wiadomościami i umiejętnościami określonymi w *Celach kształcenia – wymaganiach ogólnych* Podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu przyroda na II etapie edukacyjnym, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977), a także:

1. Odczytywania i interpretowania informacji przedstawionych w różnych formach (tabele, wykresy, diagramy, mapy, teksty), odkrywania prawidłowości w nich występujących;
2. Wykorzystywania posiadanej wiedzy podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
3. Stosowania terminologii przyrodniczej do wyjaśniania zjawisk i procesów;
4. Opisywania, rozpoznawania i klasyfikowania organizmów;
5. Formułowania problemów badawczych, uogólniania, uzasadniania i wnioskowania z wyników obserwacji i doświadczeń;

6. Przedstawiania i wyjaśniania zależności między organizmami oraz organizmami i środowiskiem.

Zakres merytoryczny konkursu:

Uczestnicy konkursu powinni, na poszczególnych etapach, wykazać się wiadomościami i umiejętnościami obejmującymi wskazane treści Podstawy programowej kształcenia ogólnego w części dotyczącej przedmiotu przyroda na II etapie edukacyjnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977) oraz wskazanymi wiadomościami i umiejętnościami poszerzającymi treści podstawy programowej.

ETAP I (szkolny)

Zakres merytoryczny szkolnego etapu konkursu dotyczy treści nauczania następujących zagadnień tematycznych podstawy programowej:

1. Widnokrąg, kierunki świata: wyznaczanie kierunków w terenie.
2. Pory roku: widoma wędrówka Słońca.
3. Pogoda: składniki pogody, przyrządy.
4. Organizmy i ich czynności życiowe: rodzaje odżywiania, oddychania, rozmnażania oraz inne.
5. Zwierzęta mieszkający w naszych domach jako nieproszeni goście.
6. Zależności między organizmami.
7. Budowa człowieka; budowa i zadania: układu szkieletowego, mięśniowego, pokarmowego, krwionośnego, oddechowego i rozrodczego. Zmiany w okresie dojrzewania. Zmysły.
8. Żywność a zdrowie: składniki pokarmowe, witaminy, piramida pokarmowa, żywność ekologiczna, sposoby zapobiegania psuciu się żywności.
9. Zasady zdrowego odżywiania i higienicznego zachowania.
10. Zachowanie w sytuacjach niebezpiecznych (telefony alarmowe, znaki ewakuacyjne i przeciwpożarowe).
11. Choroby człowieka: bakteryjne i wirusowe oraz odzwierzęce, zakaźne i niezakaźne, sposoby zarażania, zapobieganie i leczenie.
12. Przyczyny i skutki uzależnień.
13. Orientowanie planu i mapy w terenie, posługiwanie się legendą.
14. Formy terenu.
15. Skały i minerały.
16. Woda jako środowisko życia: właściwości wody, obieg wody w przyrodzie, rodzaje zbiorników wodnych, przystosowanie organizmów do życia w wodzie.
17. Las, łąka i pole jako środowisko życia: warunki życia, przykłady organizmów i powiązań między nimi.

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących treści:

1. Doświadczenie: formułowanie problemu badawczego, zapisywanie wyników, wyciąganie wniosków.
2. Budowa komórki zwierzęcej, roślinnej i bakteryjnej.
3. Budowa i zadania skóry.
4. Plan i skala: rodzaje skali i przeliczanie, sporządzanie i czytanie planu.
5. Mapy: rodzaje map, odczytywanie danych z map.

ETAP II (rejonowy)

Na etapie II konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności etapu I konkursu.

Zakres merytoryczny zostaje poszerzony o następujące treści nauczania poszczególnych zagadnień tematycznych podstawy programowej:

1. Położenie Polski: przebieg granic, podział administracyjny, pasowy układ rzeźby terenu.
2. Najstarsze miasta w Polsce, ich położenie i charakterystyczne zabytki.
3. Lasy w Polsce: rodzaje lasów i ich typowa roślinność.
4. Wody powierzchniowe Polski.

5. Krainy geograficzne Polski: pobraża, pojezierza, niziny, wyżyny, kotliny i góry, ich położenie, cechy charakterystyczne krajobrazu i typowe dla danej krainy organizmy żywe.
6. Królestwo roślin: mchy, paprocie, rośliny nasienne: budowa, czynności życiowe, organy roślin nasiennych, zioła i rośliny trujące.
7. Rozpoznawanie po liściach gatunków drzew i krzewów rosnących w Polsce.
8. Królestwo grzybów: budowa i różnorodność, znaczenie grzybów dla przyrody i człowieka.
9. Ochrona przyrody w Polsce: formy ochrony przyrody, parki narodowe, ich rozmieszczenie, charakterystyczne obiekty chronione.
10. Budowa otaczającego nas świata: atomy i cząsteczki, stan skupienia substancji, budowa i właściwości ciał stałych, cieczy i gazów (gęstość substancji).
11. Substancje proste i złożone: pierwiastki i związki chemiczne, mieszaniny, roztwory.
12. Detergenty i ich właściwości.

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących treści:

1. Państwa Europy: nazwa, flaga, stolica, położenie, największe miasta, rzeki, krainy geograficzne, zabytki z czego słynie dane państwo.
2. Gleby w Polsce: rodzaje i ogólna charakterystyka gleb, organizmy żyjące w glebie.
3. Królestwo bezjądrowych: rodzaje bakterii, budowa komórki bakteryjnej, czynności życiowe, bakterie chorobotwórcze i pożyteczne dla człowieka.
4. Królestwo protistów: budowa komórki, czynności życiowe, przykłady organizmów i ich znaczenie dla człowieka.

ETAP III (województki)

Na etapie III konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności etapu I i II. Zakres merytoryczny dotyczy treści nauczania - następujących zagadnień tematycznych podstawy programowej:

1. Królestwo zwierząt: bezkręgowce i kręgowce, budowa, przystosowanie do środowiska życia, czynności życiowe.
2. Pogoda i klimat: strefy klimatyczne na Ziemi.
3. Ruch obiegowy i obrotowy Ziemi i następstwa tych ruchów.
4. Ziemia we wszechświecie: podstawowe gwiazdozbiory na niebie i ich nazwy, ciała niebieskie w Układzie Słonecznym, fazy Księżyca.
5. Strefy krajobrazowe Ziemi: las równikowy, sawanny, pustynie, krajobraz śródziemnomorski, stepy, tajga, tundra, pustynie lodowe – Arktyka i Antarktyda.
6. Człowiek: budowa narządu słuchu i akustyka, budowa narządu wzroku i optyka, układ nerwowy.
7. Elektryczność, magnetyzm, grawitacja, maszyny proste, ruch, prędkość.
8. Odnawialne i nieodnawialne źródła energii.

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących treści:

1. Współrzędne geograficzne.
1. Oceany i kontynenty na Ziemi: linia brzegowa kontynentów, krainy geograficzne, największe rzeki, jeziora, mieszkańcy, charakterystyczne obiekty.
2. Globalne problemy ekologiczne: kwaśne opady, dziura ozonowa, efekt cieplarniany, skażenie powietrza wód i gleby.
3. Ograniczanie domowych wydatków poprzez oszczędność wody, energii elektrycznej i gazu (odczytywanie i przeliczanie jednostek z tym związanych np. kWh).

III. LITERATURA DLA UCZNIA i inne źródła informacji:

1. Przyrodo Witaj 4, WSiP, Warszawa 2006, nr 38/06;
2. Przyrodo Witaj 5, WSiP, Warszawa 2006, nr 139/06;
3. Przyrodo Witaj 6, WSiP, Warszawa 2007, nr 101/07;
4. Tajemnice przyrody 4, Nowa Era, Warszawa 2007, nr 28/07/ W – wa 2011 nr 399/1/2011
5. Tajemnice przyrody 5, Nowa Era, Warszawa 2008, nr 43/08/ W – wa 2013 nr 399/2/2013
6. Tajemnice przyrody 6, Nowa Era, Warszawa 2009, nr 47/09/ W – wa 2014 nr 399/3/2014
7. Przyroda 4, Operon, Gdynia 2008, nr 48/08/S
8. Przyroda 5, Operon, Gdynia 2009, nr 27/09/S

9. Przyroda 6, Operon, Gdynia 2010, nr 92/10/S
10. Przyroda z klasą 4, LektorKlett, Poznań 2012, nr 481/1/2012
11. Przyroda z klasą 5, LektorKlett, Poznań 2013, nr 481/2/2013
12. Atlas ilustrowany „Świat przyrody” IV – VI, Nowa Era, Warszawa 2012, ISBN 978-83-267-0918-0
13. Atlas do przyrody IV – VI, Wydawnictwo M. Rożak, Gdańsk 2001, ISBN 83-88056-42-5

IV. UCZESTNICY KAŻDEGO ETAPU KONKURSU POWINNI DYSPONOWAĆ przyborami do pisania i rysowania: pióro lub długopis, ołówek – przeznaczony jedynie do rysowania; gumką. **Na konkurs nie wolno przynosić żadnych urządzeń telekomunikacyjnych.**

Wszelkich informacji dotyczących organizacji i przebiegu konkursu udzielają:

Przewodnicząca Komisji Wojewódzkiej z Przyrody:

Jolanta Gruchlik, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

e-mail: delegatura.ko.torun@gmail.com, tel. 506 094 751

Wiceprzewodnicząca Komisji Wojewódzkiej z Przyrody:

Anna Koźlikowska tel. 56 678 67 79

Wszystkie załączniki do regulaminu do pobrania na stronie www.kuratorium.bydgoszcz.uw.gov.pl

**Załącznik nr 1
do Regulaminu szczegółowego
Wojewódzkiego Konkursu
Przedmiotowego z Przyrody**

Obszary działania rejonowych komisji Konkursu Przedmiotowego z Przyrody.

Nazwa komisji i zasięg terytorialny	Siedziba komisji rejonowej	Nazwisko i imię przewodniczącego
(miasto Toruń, powiaty toruński i aleksandrowski)	Szkoła Podstawowa Nr 11 ul. Gagarina 36 87-100 Toruń	Grażyna Kruszką
(miasto Bydgoszcz, powiaty bydgoski, nakielski, żniński, sępoleński)	Zespół Szkół nr 28 ul. M. Kromera 11 85 –792 Bydgoszcz	Agnieszka Górtowska
(miasto Grudziądz, powiaty grudziądzki, chełmiński, świecki, tucholski)	ZSO nr 5, SP nr 21 ul. Nauczycielska 19, 86-300 Grudziądz	Renata Franczak
(miasto Wąbrzeźno, powiaty wąbrzeski, golubsko- dobrzyński, brodnicki)	Zespół Szkół w Zieleniu, 87-200 Wąbrzeźno	Halina Gołębiwska
(powiaty lipnowski, włocławski, rypiński)	Szkoła Podstawowa nr 3 ul. Romualda Traugutta 2 87–600 Lipno	Marek Zachacz
(powiaty inowrocławski, radziejowski, mogileński)	Szkoła Podstawowa nr 2 ul. NMP 22/24 88 – 100 Inowrocław	Wioletta Szydłowska

UWAGA!

W zależności od liczby uczniów zakwalifikowanych do etapu rejonowego konkursu liczba i siedziby komisji rejonowych mogą ulec zmianie.

**Załącznik nr 2
do Regulaminu szczegółowego
Wojewódzkiego Konkursu
Przedmiotowego z Przyrody**

Terminy i miejsca przeprowadzania etapów Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Przyrody.

ETAP	TERMIN	GODZINA	MIEJSCE
etap I – szkolny	16.10.2014 r. (czwartek)	14.00	miejscowa szkoła uczestnika konkursu
etap II – rejonowy	12.12.2014 r. (piątek)	14.00	w rejonach wg załącznika nr 1 do niniejszego regulaminu
Etap III – wojewódzki	14.03.2015 r. - zmiana (sobota)	10.00	Szkoła Podstawowa nr 6 w Toruniu, ul. Łąkowa 13